

سُورَةُ التَّوْبَةِ مَدْرِسَيَّةٌ

٣٤٣٧. بَرَاءَةٌ	بِزَارِی کا اعلان
٣٤٣٨. أَذَانٌ	اعلان
٣٤٣٩. لَمْ يَقْصُدُوا نَهْرًا هُوَ، خَابَ نَهْرًا هُوَ	(مصدر: سیاحہ)
٣٤٤٠. دَنْ قَصَّ	
٣٤٤١. إِسْلَخٌ	نکل جائے
٣٤٤٢. أَشْهُرًا لَحُرُومٍ مُحَرَّمٍ فَهِينَيْنِ	
٣٤٤٣. أُخْصُدُوا	گھرلو
٣٤٤٤. أُفْعَلُوا	پیغھو
٣٤٤٥. مَرْصَدٌ	داوگھات کی جگہ
٣٤٤٦. خَلُوًاءٌ	چھوڑ دو، خالی کر دو
٣٤٤٧. أَحَلٌ	کوئی
٣٤٤٨. إِسْتِجَارَةٌ	پناہ مانگی اُس نے
٣٤٤٩. تَجْهِيَّزٌ	تجھے سے.
٣٤٥٠. أَجْرٌ	پناہ دے تو
٣٤٥١. مَأْمَنٌ	جائے امن
٣٤٥٢. إِلَّا	غائب آجاییں وہ
٣٤٥٣. لَا يَرْثُبُوا	نہیں لحاظ کریں گے
(ساق ب)	
٣٤٥٤. قَرَبَتْ كَلْ	

۳۴۴۹. فَإِنْرُونَ کامیاب ہونیوالے
 ۳۴۵۰. نَعِيمٌ مُّقِيمٌ نعمت والامقام
 ۳۴۵۱. إِسْتَحْوُا مجتت بتائیں وہ
 ۳۴۵۲. عَشِيَّةٌ کتبہ، قبیلہ
 ۳۴۵۳. اِقْدَرْف کمانا
 ۳۴۵۴. كَسَادَ منزی، کساد بازاری
 ۳۴۵۵. مَسِكَنَ مکانات
 (مسکن کی جمع)
 ۳۴۵۶. أَحَبَ زیادہ پسند، محبوب
 ۳۴۵۷. تَرَكَصُوا انتظار کرو
 ۳۴۵۸. مَوَاطِنَ موقع، جگہ
 ۳۴۵۹. حُنَيْنٌ مکہ اور طائف کے
 درمیان ایک مقام کا
 نام جہاں سہیں
 جنگ ہوتی تھی۔
 ۳۴۶۰. ضَاقَتْ تنگ ہو گئی
 ۳۴۶۱. رَجُبَتْ کشادہ تھی
 ۳۴۶۲. مُلْبِيَنْ پیٹھ پھرنا والے
 ۳۴۶۳. سَكِينَةٌ تسلی
 ۳۴۶۴. جُنُودًا لشکر

۳۴۶۵. ذَمَرَ عہد کی ذمے داری
 ۳۴۶۶. قَابِلٌ انکار کیا، مانا نہیں
 ۳۴۶۷. نَكَثُوا توڑ دیا
 (نکث))
 ۳۴۶۸. سردار، پیشووا
 (واحد : افامر)
 ۳۴۶۹. أَهْمَرٌ ارادہ کیا
 ۳۴۷۰. أَحَقٌ بہت حقدار
 ۳۴۷۱. شَفَادَے گا
 ۳۴۷۲. غَصَّہ غصہ
 ۳۴۷۳. تُذَرُكُوا چھوڑ دئے جاؤ گے
 ۳۴۷۴. وَلِنْجَةٌ دلی دوست، بھیدی
 ۳۴۷۵. هَمْوَا
 ۳۴۷۶. بَهْتَ حَقَّ شفادے کا
 ۳۴۷۷. غَيْظٌ غیظ
 ۳۴۷۸. مُلْتَرُكُوا چھوڑ دئے جاؤ گے
 ۳۴۷۹. مَا كَانَ نہیں ہے لائق
 ۳۴۸۰. يَعْمُرُوا آباد کریں
 (ع م س)
 ۳۴۸۱. سَقَایَةَ الْحَاجِ پانی پلانا حاجیوں کو
 ۳۴۸۲. عَمَارَةً خدمت کرنا،
 آباد کرنا
 ۳۴۸۳. لَا يَسْتَوُونَ نہیں برابر ہو سکتے
 ۳۴۸۴. أَعْظَمُ بہت بڑا

خود بھی سر بلاؤ کربات
کرنا۔
۳۴۹۲. أَحْبَارٌ علماء
۳۴۹۳. رُهْبَانٌ درویش
۳۴۹۴. يُطْفِئُونَ بجھا ناچاہتے ہیں
(مصدر: اطفاء)
۳۴۹۵. يَأْلِي نہیں قبول کرے گا
مانے گا نہیں
۳۴۹۶. يُظْهِرَ غالب کر دے گا

النصف

۳۴۹۷. يُكْنِزُونَ جمع کرتے ہیں
(ک ن ن)
۳۴۹۸. ذَهَبٌ سونا
۳۴۹۹. فَضْهَةٌ چاندی
۴۰۰۰. يُحْمَلٌ تپایا جائے گا
۴۰۰۱. ثُكُولٌ داع دیا جائے گا
۴۰۰۲. حَبَّاً پیشانیاں، مانچے
(واحد: جَبَرَةٌ)
۴۰۰۳. جُنُوبٌ کروٹیں
(جنوب: واحد)

۳۴۸۵. نَجَسٌ ناپاک
۳۴۸۶. عَامٌ برس سال
۳۴۸۷. عَيْكَةٌ معاشتی بدھاںی،
تجارتی نقصان
۳۴۸۸. جَرْبَيْتَه جزیہ :
ایک خاص رقم جو
خلافت علی منہاج
النبوة میں غیر مسلم
شہریوں سے سالانہ
وصول کی جاتی ہے
اس محصول کے بعد
ملکی سرحدوں کی
حافظت اور فوجی
خدمات میں اکھیں
اد رکھونے کرنا پڑیگا
۳۴۸۹. عَنْ يَدٍ اپنے ہاتھ سے^ع
۳۴۹۰. صَاغِرُونَ ذلیل، چھوٹے
۳۴۹۱. يُضَاهِئُونَ وہ نقل کرتے ہیں،
یاریں کرتے ہیں،
کسی کی بات کی طرح

سامان کے ساتھ
 ۳۸۱۴۔ **ثَقَالًا** بھاری بہت
 سامان کے ساتھ
 ۳۸۱۸۔ **عَرَض** اسباب، مال
 ۳۸۱۹۔ **قَاصِدًا** درمیانی، معمولی سا
 ہلکا سما
 ۳۸۲۰۔ **بَعْدَتُ** دُور بیگ
 ۳۸۲۱۔ **شُقَّةٌ** مشقت والی راہ،
 پر اسافت
 ۳۸۲۲۔ **أَذْنَتْ** اجازت دی تو نے
 ۳۸۲۳۔ **يَسْتَأْذِنُ** اجازت مانگتا ہے
 ۳۸۲۴۔ **إِرْقَابَتْ** شک میں پڑ گئے
 ۳۸۲۵۔ **يَتَرَدَّدُونَ** مترد ہوتے، شک
 میں پڑ گئے۔
 ۳۸۲۶۔ **خُرُوجٌ** نکلنا
 ۳۸۲۷۔ **أَعْلَمُوا** تیار کرتے وہ
 ۳۸۲۸۔ **عَلَّةٌ** سامان تیار کرنا
 ۳۸۲۹۔ **أَنْبَعَاتٌ** اٹھنا، کھڑکا کرنا
 ۳۸۳۰۔ **خَبَالًا** فساد، خرابی
 ۳۸۳۱۔ **لَا وَضْعُوا** البتہ دوڑتے

۳۸۳۲۔ **كَنْزٌ** خزانہ جمع کرنا
 ۳۸۳۳۔ **عَلَّةٌ** گنتی
 ۳۸۳۴۔ **أَمْرَيَةٌ** چار ہزار
 ۳۸۳۵۔ **حُدُمٌ** محترم ہمیں یعنی ذلیق علو
 ذی الجم، محترم اور
 رجیب ان چار ماہیوں
 میں حج کے ادب
 کے سبب جنگ کرنا
 منع ہے۔

۳۸۳۶۔ **كَافِرٌ** ایکٹھے
 ۳۸۳۷۔ **النَّسْكَهُ** و مہینوں کی گنتی آگے
 پچھے کرنا۔

۳۸۳۸۔ **يُؤَاطِئُوا** موافق کریں
 ۳۸۳۹۔ **إِنْفِرُودُ** تکلو

۳۸۴۰۔ **إِنْقَلَمُ** بو جل ہو جاتے ہو تم
 (دث ق ل)

۳۸۴۱۔ **ثَانِيَ اثْنَيْنِ** دوسرا دو میں کا
 ۳۸۴۲۔ **سُفْلَى** سیچے

۳۸۴۳۔ **عَلِيَا** اوپنجی
 ۳۸۴۴۔ **خَفَاقًا** بلے، بکھوڑے

۳۸۵۰. يَجْهَهُونَ سرکشی کرتے ہیں
 ۳۸۵۱. يَلْمِزُ عیب لگاتا ہے
 ۳۸۵۲. أَعْطُوا دتے جائیں
 ۳۸۵۳. يَسْخَطُونَ ناراً ض ہوتے ہیں
 ۳۸۵۴. حَسِبْنَا کافی ہیں ہم کو
 ۳۸۵۵. رَأَيْتُمُونَ رغبت کرنے والے

معنی

۳۸۵۶. غَمِيلِينَ دکارکنان صدقاء کسی کی
 ذمہ داری پر کام کرنے والے
 ۳۸۵۷. مُؤْلَفَةً الفت دلانا، یادِ لذت کیلئے
 ۳۸۵۸. رِقَابٍ گردن (چھڑانا)
 ۳۸۵۹. غَارِمِينَ قرضدار
 ۳۸۶۰. ابْنُ الشَّيْئِ راہ کا مسافر
 ۳۸۶۱. يَوْذُونَ ایزادیتے ہیں
 ۳۸۶۲. أُذْنٌ بات سنے والی،
 کان رکھنے والا

الثالثة

۳۸۶۳. يُحَادِدُ مخالفت کرے گا
 ۳۸۶۴. خَوْضٌ بحث کرنا
 ۳۸۶۵. لَعْبٌ کھیلنا

۳۸۶۶. سَمَاعُونَ بھیڈی، چھپ کر
 سنے والے

۳۸۶۷. خَلَلَ حُمْرٌ بیج تمہارے
 ۳۸۶۸. قَلْبُوْا الٹ پلٹ کیا انھوں
 ۳۸۶۹. إِلْنُ پروانگی دے،
 اجازت دے

۳۸۷۰. سَقَطُوا گر پڑے وہ

۳۸۷۱. تَسْوِعٌ بُرا لگا

۳۸۷۲. فَرَحٌ خوش ہونا

۳۸۷۳. إِحْلَالٍ ایک

۳۸۷۴. حُسْنِيَّينَ دو بھلا ایساں

۳۸۷۵. طَوْعًا خوشی سے

۳۸۷۶. كُرْهًا ناخوشی سے

۳۸۷۷. نَفَقَتٌ خرچ

۳۸۷۸. كُسَالٌ کامی

۳۸۷۹. تَرْهُقٌ نکل جائے

۳۸۸۰. يَفْرُقُونَ ڈرپوک

(درتے ہیں)

۳۸۸۱. مَلْجَاً جائے پناہ

۳۸۸۲. مَغْرَاثٌ غار (جمع)

۳۸۸۳. مُلَّخَّلًا گھس کر چھپنے کی جگہ

۳۸۸۷۔ يَضْحِكُوا نَسَلِیں
 (الف) ۳۸۸۵۔ يَبْكُوا روناپڑے کا
 (دب) ۳۸۸۵۔ خَالِفِينَ پیچھے رہ گئے پیٹھو
 جانے والے
 ۳۸۸۶۔ أُولُو الْطَّوْلِ صاحبِ دولت
 ۳۸۸۷۔ خَوَالِفَ خانہ نشین عورتیں
 جو گھر کے لوگ باہر
 جانے پر پیچھے گھر میں
 پیٹھی ہوں۔

۳۸۸۸۔ مُعْنَى رُؤْنَ عذر بیان کرنے والے
 ۳۸۸۹۔ أَعْزَابِ دیہاتی لوگ
 ۳۸۹۰۔ نَصَحُوا خیرخواہی کی، غالص
 ہوتے۔

۳۸۹۱۔ أَحْمَلُ سواری دُوں میں
 ۳۸۹۲۔ دَمْعٌ آنسو
 ۳۸۹۳۔ سَبِيلٌ راہ، قانونی چارہ
 جو تی۔

۳۸۹۴۔ أَعْتَبَاءِ دولمند

۳۸۸۴۔ لَا تَعْنِ رُؤْمَت عذر بیان کرو
 ۳۸۸۵۔ خَلَاقٌ حَصَم
 ۳۸۸۶۔ حُضْتُمْ تم چال چلے
 ۳۸۸۷۔ هُوَنَفِكَتِ الثاني ہوئی بستیاں
 ۳۸۸۸۔ آتَتُ آتے
 ۳۸۸۹۔ جَنَتٌ عَلِيٌّ باغات ہمیشہ کے
 ۳۸۹۰۔ أَفْلَظٌ ہاستختی کر
 ۳۸۹۱۔ تَقْمَ عیوب جانتا
 ۳۸۹۲۔ يَكُ ہوگا
 ۳۸۹۳۔ أَعْقَبَ لگادیا
 ۳۸۹۴۔ أَخْلَقُوا خلاف کیا
 ۳۸۹۵۔ مُطْوِعِينَ تو شی سے کرنے والے
 ۳۸۹۶۔ جُهَدٌ محنت
 ۳۸۹۷۔ سَبْدِعِينَ بَشَّر
 ۳۸۹۸۔ مُخْلَفُونَ پیچھے رہ جانے والے
 ۳۸۹۹۔ خِلْفٌ پیچھے
 ۳۹۰۰۔ مَقْعُدٌ شیخنے پر
 ۳۹۰۱۔ حَرَّ گرمی

- ۳۸۰۸۔ اعْتَرَفُوا اعتراف کیا انہوں نے
۳۸۰۹۔ خَلَطُوا ملے جلے ،
کئے انہوں نے مخلوط
۳۸۱۰۔ صَلَّی دعا سے ،
رحمت بھج
۳۸۱۱۔ سَكَنْ تسکین
۳۸۱۲۔ مُرْجَونَ ڈھیل دتے کئے
۳۸۱۳۔ إِنْجَاءٌ ڈھیل دینا
۳۸۱۴۔ اِسْصَادٌ داؤ، گھات کی جگہ
۳۸۱۵۔ حَارَبَ لڑائی کی
۳۸۱۶۔ لَا تَقْمِرَ مت کھڑا ہو
۳۸۱۷۔ أَسَسَ بنیاد رکھی
۳۸۱۸۔ بُنْيَانٌ عمارت
۳۸۱۹۔ شَفَا کنارے
۳۸۲۰۔ جُرُفٌ گھاٹ
۳۸۲۱۔ هَائِی گرنے والی
۳۸۲۲۔ إِنْهَا رَبِّی گرا، گرڑا، اسکے
سامنے ڈھگیا ،
منہدم ہو گیا۔
۳۸۲۳۔ لَا يَزَالُ نہیں ٹلے گا
۳۸۲۴۔ بَنَوَا بنایا انہوں نے

- ۳۸۲۵۔ يَعْتَدِنُ رُؤْنَ عذر بیان کریں گے
۳۸۲۶۔ اعْتَدَنَ اس عذر کرنا، بہانہ کرنا
۳۸۲۷۔ أَخْبَارٌ خبریں
۳۸۲۸۔ أَجْلَرُ بہت قریب ،
بہت ممکن
۳۸۲۹۔ مَعْرُمًا جرمانہ
۳۸۳۰۔ دَوَائِرُ گردش (جمع)
۳۸۳۱۔ دَاعِرَةٌ گردش، چکر
۳۸۳۲۔ قُرْبَتْ قربت، نزدیکی
۳۸۳۳۔ صَلَوَاتٍ دعائے خیر
۳۸۳۴۔ قُرْبَتَةٌ قربت
۳۸۳۵۔ سَبِقُونَ آگے بڑھ جانیوالے
۳۸۳۶۔ حَوْلَكُمْ آس پاس تھاوارے
۳۸۳۷۔ مَرَدُوا سرکشی کی انہوں
نے۔ آڑ گئے

۳۸۷۳۔ يَلْوُنُكُمْ تمہارے آس پاس
ملے ہوئے نزدیک

رہتے ہیں۔

۳۸۷۴۔ غُلُظَةٌ سختی

الربع

۳۸۷۵۔ يُفْتَنُونَ آزمائش میں ڈالے
جاتے ہیں۔

۳۸۷۶۔ كُلُّ عَامٍ ہر سال

۳۸۷۷۔ صَفَنَ پھر دیا

۳۸۷۸۔ عَزِيزٌ بھاری

۳۸۷۹۔ عَنِتَمْ تکلیف میں پڑا تم

۳۸۸۰۔ رَءُوفٌ شفقت کرنے والا

۳۸۸۱۔ حَسْبِيٌّ کافی ہے مجھ کو

۳۸۸۲۔ الْعَرْشِ بڑا بھاری تخت

الْعَظِيمُ اُسلطنت

۳۸۸۳۔

۳۸۷۵۔ مِنْ يُبَتَّهُ كھٹکا
عَنْ

۳۸۷۶۔ حَلِمُ دُنَ حمل کرنے والے

۳۸۷۷۔ سَاهُونَ پھر نیوالے خدا کی
راہ میں

۳۸۷۸۔ فَاهُونَ منع کرنے والے

۳۸۷۹۔ أَوَّلَةً وردمند، نرم دل

۳۸۸۰۔ حَلِيمٌ تحمل والا، باد قار
۳۸۸۱۔ سَاعَةُ الْعُسْرَةِ وقت تنگی کا

۳۸۸۲۔ ثَلَاثَةٌ تین

۳۸۸۳۔ خُلْفُوا پیچھے چھوڑ دتے گئے

۳۸۸۴۔ ضَاقَتْ تنگ ہو گئی

۳۸۸۵۔ رَحْبَتْ کُشادہ ہو گئی

۳۸۸۶۔ طَهَّا پیاس

۳۸۸۷۔ نَصَبَ محنت، تحکن

۳۸۸۸۔ مَخْصَصَةٌ بُھوک

۳۸۸۹۔ يَطْعُونَ چلتے ہیں (روندنا)

۳۸۹۰۔ هَوْطَعًا قدم بڑھانا

۳۸۹۱۔ تَيْلًا پہنچنا، پہنچ کر

۳۸۹۲۔ دَادِيَا ہمیدان، وادی